

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter velja s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Za ude družbe izdatno cenejši. Vse inserate iz razven Kranjskega sprejemata le Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien I. Wallfischgasse Nr 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah števil. 5.

Št. 1.

V Ljubljani, 15. januarja 1888.

Leto V.

Obseg: Kako urediti z dobičkom rejo kuretine. — Govor gospoda deželnega glavarja in predsednika c. kr. kmetijske družbe grofa Thurn v seji deželnega zbora dne 22. decembra 1887. — Napake o napajanju naše domače živine. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Inserati.

Kako urediti z dobičkom rejo kuretine. *)

Spisal H. C. Hansen.

Kuretine reja v naših razmerah more biti prav različna. Z ozirom na darilo, katero je razpisalo društvo za povzdigo perutninstva na Danskem za najboljši odgovor na vprašanje: Kako urediti z dobičkom rejo kuretine, skusil sem sestaviti odgovor na podlogi izkušenj svojih brez ozira na krajevne razmere. Ta odgovor sem pa uredil popolnoma po nalogi omenjenega društva, ki slove:

„Kako naj uredi kmetovalec rejo kuretine, ako mu razmere v ta namen niso ugodne, hoče pa vendar le pomnožiti dohodke svoje z rejo kuretine?“

S tega stališča in ker sem prepričan, da more reja kuretine prinašati našemu kmetu, zlasti kočarju, prečiščen dobiček, priredil sem načrt svoj za rejo 50 kokoši (poleg potrebnih petelinov in piščet). To število ugaja ob največjih razmerah. Kakor sem omenil, ne bodem se oziral na vse posebne krajevne

razmere, kakor na dvorišča, hleve i. t. d., ampak popisal bodem rejo kuretine samo za se. Naravno je, da more vsak posneti s tega načrta, kako mu ga je prenameriti za svoje razmere, zlasti, ako ima uže kaj primernih stavb.

Za rejo kuretine je prvič potreba prostora zunaj hiše, po katerem se živali gibajo. Ta prostor za 50 živali ne sme biti manjši nego 8 arov ali eno dobro osminko orala. Ako tudi znaša število časi 60—70, na pr. jeseni, kadar se pridružijo piščeta, pri umnem ravnanji se zniža število do pomladi vendar le na 50 kokoši. Prostor bodi zaraščen z drevjem in grmovjem, ki je vsekakor potrebno, da uspevajo živali. Ako je mogoče, naj bo lega južna, zavarovana proti hudim vetrovom, hudemu dežju in silni vročini.

Drugič potrebujemo hišice, kjer prenočuje kuretina, ter ležejo in vale kokoši. Glede velikosti te hišice so celó izkušeni perutninarji različnega mnenja. Jaz me-

nim, da mora imeti vsaka kokoš (oziroma petelin) pičlo $\frac{1}{3}$ m² prostora, torej 50 kokoši preko 14 m². Hiša naj ima temeljen načrt, kakeršnega kaže podoba 2., in bodi n. pr. 2 m² široka in 7 m² dolga. Stene naj bodo hiši zunaj kakor znotraj vsaj 2 m² visoke. Okna naredi spredaj in na strani hišice in sicer toliko visoko, kolikor le moreš. Spredaj na obeh straneh vrat naredi luknji, skozi kateri more hoditi kuretina. Streha naj bode lahko sestavljena ter naj moli čez stene. Sicer ti pa kaže obliko take hišice podoba 1. Tla naj bodo hišici tlakana s cementom ter naj imajo proti eni strani strmec in na isti strani

Podoba 1.

*) Ta spis je bil obdarovan z zlato svetinjo od „društva za povzdigo perutninstva na Danskem“ v Kopenhagenu. Na nemški jezik je preložil spis kralj. danski veliki lovski mojster, August pl. Schütt, ter podaril rokopis s podobami vred c. kr. kmetijski družbi koroški, slavna koroška družba nam je pa rada dovolila, da preložimo spis na slovenski jezik ter nam je prepustila tudi podobe.

Uredn.

tudi cev za odtakanje. Strmec je zato potreben, da se odtaka voda, kadar izpiraš tla. Sicer moreš tlakati tudi z deskami, vendar tlakaj rajši s cementom, ker stane ravno toliko in ker ga laže ohraniš čistega in suhega. Res so cementna tla po zimi mrzlejša; to pa moreš popraviti, ako jih imaš nastlana po leti in po zimi s peskom ali pepelom, s šotnim prahom, po zimi pa posebno z rezanico. Plevami i. t. d. Tak nastil je posebno primeren po zimi, ako ne more kuretina hoditi na plano. Žraven oken mora imeti hišica pri strehi ob vseh straneh oddušnike, katere odpiraj in zapiraj po potrebi. Tudi okna morajo biti zaradi zračenja tako narejena, da se odpirajo, da po leti hišico hladiš, po zimi pa imaš toplo.

Hišica more biti narejena iz raznega gradiva. Bodi pa zidana ali lesena, ometaj jo znotraj kakor zunaj z malto ter jo pobeli vsaj znotraj na leto najmanj po dvakrat. Streha, mislim, da je najboljša iz desek in obloka (glej podobo 1.), ki jo moreš ometati z malto, da ti dela ob enem strop. Dvojnih sten, med katere natrpaš žaganja, slame, šote itd., ne priporočam ti, ker se po takih stenah rad zareži mrčes. Mrčesa se boj pri kuretini, ker ga odpraviš le težko. Lesene stene delaj iz neostruženih desek, ravno tako oblokan strop. Streho naredi tako, da je ne more voda predreti.

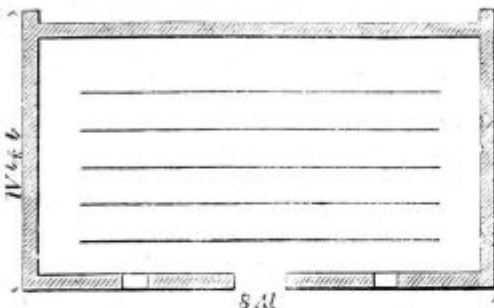
rad zareži mrčes. Mrčesa se boj pri kuretini, ker ga odpraviš le težko. Lesene stene delaj iz neostruženih desek, ravno tako oblokan strop. Streho naredi tako, da je ne more voda predreti.

Za prenočišče kuretini naredi v hišici najmanj pet drogov, ki so 3 cm debeli in okrogli ter vsi enako oddaljeni od tal, najmanj po 1 m. (Glej podobo 3.) Drogi ne smejo biti eden nad drugim, ker hoče vsaka kokoš priti vselej na najvišje mesto, vsled česar se med seboj vznemirjajo ter tudi pograjajo. Droge postaviš najbolje sredi hišice po pičlega pol metra narazen ter jih naredi po tri metre dolge.

Gnezda, v katerih ležejo kokoši jajca, postavi ob zadnji strani in, če treba, ob stranskih straneh kakih deset. Za gnezda rabijo najboljše in najceneje stari, na pol prezani sodčki, n. pr. od cementa. Glej podobo 4.

Taka gnezda moreš tudi porabiti za valilna gnezda. Priporočam ti postaviti taka gnezda spomladi na planem pod kak grm, kjer kokoši neso in valijo jajca veliko rajše nego v hišici.

Piščetom služijo tudi prav dobro taki sodčki, katere postavimo za hišico na plano. Ta prostor bodi ograjen z mrežo od železne žice. Glej podobo 1. Prvih štirinajst dni naj bodo piščeta s kokljo vred le na tem prostoru, po noči pa naj prebivajo v sodčku. Pozneje se pa presele v glavno hišico med drugo kuretino.

Podoba 2.

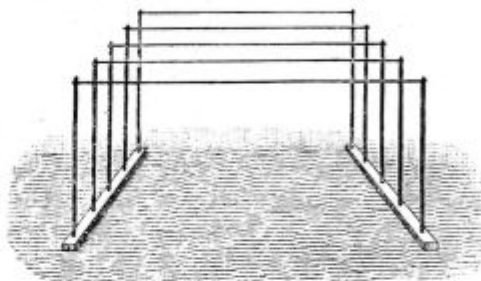

Podoba 4.

Da umno redimo kuretino, moramo imeti tudi zabojce za krmo, kakeršne kaže podoba 5. Ti zaboji so preko 1 m dolgi ter tako narejeni, da morejo živali do krme le z glavo in vratom. Krme v takih zabojih ne onečedi živali in se med seboj ne pulijo toliko. Seveda moraš imeti več takih zabojev v hišici in tudi na planem.

Posode za pitno vodo morajo biti ali kovinaste ali pa lončene. Vsegdar glej, da bodo čiste; voda ne sme postati sluzna, kislja ali celo smrdeča ter jo zamenjaj vsak dan, po zimi kakor po leti, s svežo vodo.

Na planem si poišče kuretina sama primerne prostora, koder se koplje in valja po pesku ali po rahli zemlji. Ker pa pokvari dež ali mrz raz tudi take prostore, dobro je prirediti kuretini v ta namen prav ceno zelo lahko pokrite prostore, katere naspeš s peskom, pepelom ali s šotnim drobižem. Ta nastil pa moraš na leto najmanj po štirikrat premeniti.

Podoba 3.

Podoba 5.

Glede dohodkov umne kuretinske reje podajam sedaj nekaj podatkov: 1. Za 2 m visoko ograjo okoli vseh 8 arov 125 gold. 2. Hišica z drogovi in z gnezdom 138 gld. 88 kr.

3. Posode za vodo in zaboji za krmo (glej pod. 5.) 20 gld. 83 kr. 4. Različni troški za nasade in posejanje prostora s travo in deteljo 20 gld. 83 kr. 5. Za uakup 50 kokoši dobrega plemena ob pravem času

173 gld. 61 kr.

Torej je treba za začetek 479 gld. 15 kr. glavnice.

Taka kuretinska reja donaja seveda dobička, prizadeva pa tudi stroškov, kateri so označeni tukaj.

Dohodki:

1. Dobimo od 50 kokoši, ki niso prestare, in katere menjamo ob pravem času, 10.000 jajec, ki so vredna . . . 295 gld. 14 kr.
2. Prodamo starih kokoši in piščet vse leto za . . . 138 .. 88 ..

Vseh dohodkov skupaj . . . 434 gld. 02 kr.

Stroški:

1. Krma 50 kokošin v 165 zimskih dnevih, na dan po 70 kr. 115 gld. 50 kr.
2. Krma 50 kokošin v 20 poletnih dnevih, na dan po 45 kr. 90
3. Različni slučajni stroški 27 .. 77 ..
4. Veči stroški, ako porabimo prostor za rejo kuretine, mimo porabe za vrt in polje 17 .. 36 ..

Vseh stroškov skupaj . . . 250 gld. 63 kr.

Ako odštejemo od dohodkov stroške, daje nam kuretinska reja 183 gld. 39 kr. dobička.

Ako odštejemo od tega dobička še 7% od glavnice, s katero si uredimo rejo, z zneskom 33 gld. 54 kr., in odškodnino za prostor z zneskom 20 gld. 83 kr., ostaja čistega dobička 120 gld. 02 kr., ali od vsake kokoši 2 gld. 58 kr.

Gotovo je marsikaj mogoče urediti ceneje, nego smo tu določili, to je pa zavisno od kokošarja samega. V nekaterem kraju narediš potrebne stavbe za veliko manj denarja, zlasti pa moreš znižati stroške za krmo prav zelo. Kdor dobiva v ceno kuhinjske odpadke, konjsko meso, ribe, hrošče i. t. d., ta si prihrani posebno veliko s krmo. Ako prideluješ veliko holandsko salato na polji, ki je izvrstna piča kuretini, prihraniš najmanj $\frac{1}{4}$ imenovanih stroškov za krmo.

Pristavek uredništva: Spis je namenjen v pouk danskim kmetom, vendar moreš posneti z njega vse, kako je narediti rejo kuretine za naše razmere, Zraven tega treba ti je pa še posebnega znanja o reji in o plemenih kuretine, kar hočemo ob priliki tudi še prijaviti.

Govor gospoda deželnega glavarja in predsednika c. kr. kmetijske družbe grofa Thurna v seji deželnega zbora dne 22. decembra 1887.

Da sem si izprosil besede k tej točki dnevnega reda, prihaja od tod, ker hočem visoki zbornici priporočiti prošnjo kmetijske družbe. Kmetijska družba stori vse, kar le more, da bi pospešila kmetijski napredek po deželi. Primanjkuje ji pa denarnih pripomočkov za uspešnejše delovanje. Število udov se je pomnožilo izdatno, danes nas je nad 828. Letnina znaša 2 goldinarja za uda, a polovico doneskov dobivajo dotične podružnice za svoje namene. S tistim goldinarjem, ki ga dobi družba od uda, mora zastopnik preskrbovati družbeni list „Kmetovatec“, oziroma nemškega „Oeconomica“. Z doneski udnimi ne more družba zagadeti nič uspešnega za napredek kmetijski ukreniti. S pičlimi dohodki, ki niti ne znašajo 4000 gld., mora torej družba plačevati pisarniško osebje, osebje podkovske šole, vrtnarja, davke, mora vzdrževati podkovsko šolo, živinozdravnico, poslopja in veliko drevesnico. Ta drevesnica bode ob svojem času veliko koristila deželi. V drevesnici je uže sedaj na 30.000 cepljenih enoletnih do triletnih drevesec. Od leta 1888. dalje bodemo cepili od 16.000 do 18.000 drevesec na leto. Iz te drevesnice bode dajala družba nekoliko zastopnik, nekoliko prav po ceni izdatno število drevesec. Dalje vzdržuje družba podkovsko šolo, ki je velike važnosti deželi. Sicer dobiva družba za to šolo državne podpore, a ta ne zadostuje nikakor. Ravno tako važna je tudi od družbe vzdrževana živinozdravnica. Gotovo so to zavodi, katerih obstanek je deželi neogibno potreben.

Na Štajarskem vzdržuje podkovsko šolo dežela, in na Koroškem dala je dežela 2000 gld. za popravo poslopja, ki ga je podarila tudi dežela.

Vsled umnega ravnanja je napredovalo konjstvo pri nas kaj zelo, za kar gre gotovo velika zasluga bivšemu komandantu žrebčarske postaje na Selu, gospodu ritmajstru Wildu, kateremu si dovoljujem izrekat tukaj zahvalo (klici: dobro, dobro). Žalostno pa je, da naši gospodarji precej prodajo vsa boljša žrebca iz dežele in da gledajo konju le na vnanjost in nič na rabnost. Temu nedostatku bi odpomogli najbolj, ako bi uvedli tudi pri nas, kakor so jih po sosednih deželah, konjske dirke za vožnjo v

dir (trab). S takimi dirkami bi vplivali, da bi konjerejci dlje časa imeli pri sebi mlade konje ter jih urili, da bi bili rabnejši in krepkejši. Iz prva bi zadostovali po dve dirki: ena na vojaškem vežbališču pri Ljubljani, druga na srenjskem pašniku pri Šent-Jarnej za dolensko stran. Seveda bi se smeli teh direk udeleževati le mlade kobile in žrebci, ki so vzrejeni na Kranjskem. Po drugih deželah so dirkarske družbe; tudi pri nas je želeli take družbe. Za sedaj bi mogla to izvršiti družba, oziroma njen konjarski odsek.

Še veliko važnejše nego konjarstvo je govedarstvo; ono more najbolj pomagati kmetu, prenašati težave sedanjega časa. Dobro bi bilo, da bi imeli na leto najmanj po tri premovanja po deželi, ali še bolje toliko, kolikor je konjskih. Štajarska dežela daje v to svrhu 900 gold. na leto. Lansko leto je dovolil slavni zbor za premovanje v Metliki in v Bohinjski Bisirici 300 gld. Navzoči sem bil pri obeh premovanjih in reči smem, da je bila udeležba kaj živahna, da so gospodarji prignali z veseljem živino na razstavo. Ni dvombe, da tako premovanje vzpodbuja in dobro vpliva na živinorejce (klici: Tako je). Ministerstvo daje za premije po 400 gld. na leto, za režijske stroške mora pa skrbeti družba. Koristno bode, ako dovolil dežela za taka premovanja stalno podporo. (klici: Dobro, dobro!). Ravnokar berem v „Tagesposti“, da je dovolil koroški deželni zbor za premovanje bikov od l. 1888. dalje po 3000 gold. na leto.

Želeti je, da bi imeli večo subvencijo za govedarstvo, da bi pomnožili število dobrih plemenskih bikov. Državna podpora v znesku 2000 gld. nikakor ne zadostuje v ta namen, in tudi deželne postave o ravnanju s plemenskimi biki ni moči izvrševati, zato je prosila družba, da jo popravi deželni zbor. Da napreduje konjarstvo tako lepo, prihaja od tod, ker smejo spuščati le licencevane žrebce; ko bi imeli tudi zadosti sposobnih bikov, bilo bi ravno tako z govedarstvom.

Za ubrambo trtne uši je uže ukrepal slavni zbor. V tem oziru treba bode pač velike požrtvovalnosti deželne.

Ko bi bila družba bolj podpirana v gmotnem oziru, storiti bi mogla veliko več za prevažno sadjarstvo. Družbena drevesnica ne bo zadostovala vsej deželi. Po deželi morajo ustanoviti ljudskim šolam drevesnice in ravno tako kmetijskim podružnicam. Po teh drevesnicah bi lahko kazali, kako je z drevjem pravilno ravnati.

Povečšano letno podporo porabili bi nekoliko tudi za nakup gospodarskega orodja, katerega bi dali občinam v skupno porabo, za popravo potov na planine, za nakup dobrega semena i. t. d.

Kranjska dežela daje kmetijski družbi 1050 gold. letne podpore, za katero izrekam visokemu zboru najtoplejšo zahvalo v imenu družbe. Štajarska dežela daje kmetijski družbi za premovanje goveje živine 900 gold., za izdavanje gospodarskega lista 2600 gld., za splošne reči 4400 gld., za kulturnega inženjerja 1200 gld., vsega skupaj torej 10.000 gld. Koroška dežela dajala je dosedaj kmetijski družbi 2500 gld., a od letos naprej dajala bode 4000 gld. več za govedarstvo in sadjarstvo, vsega skupaj torej 6500 gld.

Kdo more tajiti, da niso slabe kmetijske razmere na Kranjskem in da kmetijstvo vedno bolj ne propada in ne hira?! Naša dežela ima uže v teritorialnem oziru posebnosti, katere niso ugodne, na pr. močvirje pri Ljubljani, Kras na Notranjskem, pokrajine, ki trpe od povodenj i. t. d. Na Gorenjskem izhaja kmetóvalec laže, ako tudi ne prav dobro, kajti ima več priložnosti, da si kaj zasluži. Gorenjec laglje proda pridelke svoje, k njemu pa prinašajo denarja tudi tujci. Dolenjci so v dokaj

slabšem položaji. Toča jim pobija redno, ljudje nimajo niti potrebnega živeža, iščejo si dela zunaj domovine ter se preseljujejo v Ameriko. Pridelke prodajejo težko in prav po ceni, (klici: Tako je), in to največ zategadelj, ker je vožnja predraga, ker Dolenjska nima nobene železnice (klici: Tako je). Gospodarske težave mora trpeti veliki kakor mali posestnik.

Kmetijska družba je uverjena, da pozna slavni zbor kmetijske težnje in da skuša zboljšati kmetovalčevo stanje (klici: Res je). Ob vsakem zborovanju store se ukrepi, ki imajo namen pomagati kmetovalcu. Gotovo ne bo pozabil slavni zbor kmetijskega stanu, ako se mu posreči konvertovanje zemljiškega odveznega dolga. (klici: Dobro, dobro.)

Priporočam torej prav živo prošnjo kmetijske družbe in prosim, naj jo blagoizvoli uslišati slavni zbor, kolikor mu je le mogoče. (Živahno in dolgotrajno odobravanje.)

Napake o napajanju naše domače živine.

Prav pogostoma govore in pišejo o napačni živinski klaji, malo glasov pa čujemo o napačni pijači, po kateri vendar živini nakopljajo stokrat bolezní. Naj torej malo več izpregovorimo o škodljivi pijači.

Škodljiva more pijača biti ne samo, če je dobiva živina preveč ali premalo, ampak tudi če je preveč sparjena ali premrzla, potem če so v njej kake škodljive reči raztopljene, in če živina ne dobiva klaji primerne pijače.

Preveč dobiva živina pijače le malokdaj, ker se je sama varuje; če jo vendar le primorajo okoliščine, da pije preveč, to si pokvari prebavila, stanjša redilni sok, in krvi se primeša preveč vodenih delov; iz tega pa izvira, da postane prebavljanje bolj leno in topo, da se napravlja slab, voden redilen sok, in da se živina pomehkuži. Zlasti ovcam, katere postanejo žejne po použiti obili soli, je preveč vode nevarno.

Veliko večkrat se zgodi in je tudi veliko škodljiveje, če živino žeja; zavoljo tega trpi posebno prebavljanje, — kajti v dobro prebavljanje je primerna mera vode neogibno potrebna, — redilni sok postane pregost; popijalnice ga ne morejo posrkati, in torej zastaja dalj časa v želodcu in čevih. Zavoljo tega se vsi telesni soki zgostijo, posebno pa v jetrih, po jetrnih žilah in trebušnih limfatiških žlezah, in naposled se lahko vnamejo in otrde ti deli. Vodene, sluzaste in tudi druge izceje zastajajo, in vsa životna opravila postanejo bolj lena.

Posebno škodljivo je pa živini, če stori v veliki vročini veliko hoje in trpi žejo, ker pri tem izgubi že brez tega po pomnoženem kožnem hlapenju mnogo vodenih delov, in napravijo se torej zgoraj imenovane premembe pri živini še rajše, in posebno kri se rada razkroji, in napravijo se mnogovrstne krvne bolezni (vrančni prisad ali črm).

Pregorka, sparjena pijača pomnoži občutljivost sopilnih in prebavilnih delov, tako, da prav lahko zbole, če se le nekoliko prehlade; pomnoži tudi vse telesne izceje, raztegne vse organske dele in jih zavoljo tega slabi in mehča.

Premrzla pijača je pa toliko bolj škodljiva, kolikor bolj je živina segreta; torej je najškodljivejša, če se je živina zelo segrela od dolge hoje ter jo pije zelo goltno in požrežno. Taka mrzla pijača stori segreti živini tiste premembe, katerih smo že pri prehlajenju omenili; posebno pa trpe sopila in prebavila, in iz tega se napravi lahko krvni naval in vnetje teh delov.

Vodi so večkrat gnijoči živalski in rastlinski deli primešani, ali v njej razne soli raztopljene. Taka pijača je posebno takrat zelo škodljiva, kedar je dalj časa stala in se sparila, take luže ali mlake živina časi zavoljo tega pije rada, ker je v njih mnogo človeške scalnice, in ker naši živini soli pomanjkuje zelo, primorana je celo tako škodljivo gnojnico piti. S tem se radi telesni soki spridijo, kri se lahko razkroji, živina pomehkuži, in mnogovrstne prebavilne bolezni se morejo napraviti. O hudi vročini je napajanje živine v taci lučah zelo nevarno.

Razne reči.

— **Poraba žaganja.** Tvrška „H. Lattermann & Söhne in Morgenröthe bei Rautenkrantz“ sestavila je železno peč, katero je kuriti z žaganjem. Majhna peč, ki zgreva do 80^{m/3} velike prostore, stoji 35 gld., večja 45 gld.

— **Časi zmrznejo ob prav hudem mrazu kuretini rože na glavi.** Tako zmrzlo rožo ozdraviš, ako jo mažeš nekaj dni po vrsti z zmesjo, ki jo narediš iz žefranove tinkture (za 3 krajearje), špirta od kafe (za 5 kr.) in iz terpentina (za 5 kr.). Roža postane zopet rdeča, oživi in ne odpade.

— **Zdravilna moč beljakova.** Če se urežeš ali opečeš, nimaš boljšega zdravila mimo beljaka, in to tem bolj, ker imaš jajce vedno pri roki. Beljak je pa tudi izvrstno zdravilo proti hudi driski. Ako beljak stolčeš in požreš hitro s cukrom ali pa brez njega, ozdraviš od vnetice želodčne in črevesne. Dve ali največ tri jajca na dan zadostujejo proti navadni driski. Jajce pa tako ni samo zdravilo, ampak je tudi hrana, kakeršna je ob tej bolezni najboljša.

— **Ako je goveja živina zapečena,** t. j. da ne daje od sebe blata, pravijo, da je neki prav dobro zdravilo kuhan ječmen.

— **Konjska kopita ohraniti zdrava.** Kopito mora kakor vsak drug del konjskega života jemati vodo na se in jo zopet oddajati. Vsled tega smeš mazati kopita le s tako mastjo, katera more vezati in držati veliko vode. Najboljša taka mast je lanolin. Lanolin je tista mast, ki je vedno uže od narave v ptičjem perju, v oči volni i. t. d. Iz ovčje volne pa delajo lanolin. 100 delov lanolina more na se vzeti 105 delov vode. Ako mažemo nekaj časa krhko in razpoklo kopito z lanolinom, postane kmalu gladko in prožno kakor mlademu konju.

— **Mravlje odpraviš iz čebelnjaka,** ako namažeš vse lesene dele s scalnico, zemljo okoli čebelnjaka pa tudi napojiš s to tekočino. Mravlje precej izginejo. Neprijeten duh, ki se razvija, pa le iz začetka, ne škodi nič čebelarom.

Vprašanja in odgovori.

(Kakor doslej, odgovarjali bomo tudi poslej na tem mestu na vprašanja, ki nam bodo dobajala od č. naročnikov našega lista. Naj se poslužujejo te prilike slovenski gospodarji prav obilo, ker tako pišemo najlaže o tistih rečeh, katere zanimajo najbolj kmetovalce. Uredništvo si bode pa prizadevalo kakor doslej tako tudi letos, da bode odgovarjalo kolikor le mogoče jedrnat in temeljito. Kdor nas vpraša za kak svet, podpiše naj se vselej s vsem imenom, katerega pa seveda ne priobčimo v listu.)

Vprašanje 1. Kako je ravnati z brejo kobilo? Kakšne krme naj ji pokladam? Dokle, predno se ožrebe smem rabiti jo za delo? Ali škoduje breji, če teče? (A. P. v Lj.)

Odgovor: Nekaj smo pisali o tej reči v zadnji lanski številki „Kmetovalčevi“. Bolj podrobno je popisana vzreja konjska v Bleiweisovi knjigi „Umna živinoreja“, katera je še vedno najboljša slovenska knjiga te stroke. Knjigo doboste v pisarni

e. kr. kmetijske družbe kranjske za 80 kr. Z naslednjimi vrsticami odgovarjamo prav na kratko na Vaša vprašanja to le: Kobila je breja 48—50 tednov (336—350 dni); v tem času morejo sicer delati breje kobile, vendar jim moramo priznati s težkim delom zadnje 3—4 mesece. Zlasti je varovati kobile v tem času daljnjega pota, vožnje po zvoženi ali močvirni cesti, upehanja, mrzle pitne vode i. t. d. Zadnje 3—4 mesece sicer ne škodi kobili, ako nekoliko teče, vendar ne preveč in zmerno. Zadnji mesec je najbolje, ako je ne rabimo več, vendar naj se prosto pregiblje pod milim nebom. Pri tem je pa gledati, da se ne plaši in ne speha. Splah je ravnati prav skrbno z brejo kobilom, ako hočemo dobiti lepo žrebe. Hlev ji bodi svetel, suh, zračen in prostoren; pokladajte ji zdravega in tečnega sena, zdrobljenega ovsa, varujte je, da se ne preobije, ter ne pokladajte ji krme, ki dela vročino ali pa napenja. Taka krma je na pr. rž, fižol, bob, grah i. t. d.

Vprašanje 2. Kje bi dobil kakih 5 dreves pitanega koštanja in ravno toliko dreves pitanega oreha? Drevesa naj bodo 3^m/ visoka. (A. R. na Br.).

Odgovor: Obrnite se do graščinskega oskrbnitstva grofa Lanthierija na Slapu pri Vipavi. Morda ve za tako drevje kedo izmed gg. čitateljev tega lista.

Vprašanje 3. Uže več let se bavim z prasičjo rejo, a imam veliko nesrečo z majhnimi prasički. Uže prve tedne poginejo z večine ali pa vsi. Morda je krmljenje vzrok? Svetujte mi, kako naj krmim pravilno mlade prasičke. (R. G. v Sl.).

Odgovor: Prav pravite, mnogokrat je nepravilno krmljenje vzrok, da poginejo prasički. Umno pa je krmiti prasičke do 4. meseca tako le:

- 1.—3. tedna naj prasički samo sesajo pri materi.
- 3.—5. tedna naj poleg materinega mleka dobiva vsak prasiček 25 do 30 dek ječmenove in orehove moke.
- 5.—8. tedna: $\frac{1}{2}$ do $1\frac{1}{2}$ litra gorkega kravjega mleka in 25 do 50 dek zdrobljenega ovsa in rženih otrobi.
- 8.—12. tedna: 1 do $2\frac{1}{2}$ litra posnetega mleka in zadosti krompirja ali repe, pivovarskih tropin, zdrobljenega ječmena ali rženih otrobi.
- 12.—16. tedna: krompirja, repe, zdrobljenega ječmena, rženih otrobi in lanenih preš.

Vprašanje 4. Lani ste pisali v „Kmetovalci“, da je koristno vprezati tudi krave. Imam precej veliko kmetijo in rad naredim za eno leto poskušnjo s kravami. Po vjetje mi, koliko krav nadomesti enega vola ali konja. (S. E. v Z.).

Odgovor: Glede dela, ki ga morejo opravljati konji, voli ali krave, velja pravilo, da 3 konji naredo toliko, kolikor 4 voli ali 7 krav. Vedno pa morate v čisljih imeti, da zelo brejih krav ne smete rabiti za vprego, in da je treba vse dobro preudariti, ako načete ob najhujšem delu priti v veliko zadrego.

Vprašanje 5. Naša vas (Zasip) ima okoli vasi srenjski pašnik, ki meri 90 orali. Vseh posestnikov tega pašnika je 50; 20 posestnikov je, da bi razdelili pašnik, 30 pa, da ne bi ga. Oni, ki želijo, da bi razdelili pašnik, zasadili bi svoje dele z gozdnim drevjem. Blagovolite svetovati, kako naj ravnajo ti posestniki, da dosežejo namen svoj. (J. Z. v Z.).

Odgovor: Ako je pašnik občinska lastnina, sme ukreniti občinski zbor, da se razdeli, a se mora obrniti za to reč do deželne odbora. Ako je pa pašnik lastnina več posestnikov, sme se razdeliti le tedaj, ako so vsi lastniki zadovoljni. Ker je v zadnjem slučaju zelo težavna razdelitev, z narodno-gospodarskega stališča pa zelo koristna, sklenil je kranjski deželni zbor lani postaviti, ki pospešuje tako razdelitev. Postava je dobila uže najvišje potrdilo, manjka le še izvršujočih naredeb. Tej novi postavi je naslov: „Zakon o razdelbi skupnih zemljišč in uredbi dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja.“

Gospodarske novice.

* **Dva stara uda c. kr. kmetijske družbe kranjske** pobrala je neizprosna smrt ta mesec. Dne 6. januarja je umrl gospod Josip Ruprecht, okrajni zdravnik na Brdu ter ud naše družbe od 9. maja 1860. leta. Dne 7. januarja je pa umrl gospod Ivan Toman, častni kanonik ljubljanski, knezoškofji konsistorijalni svetnik, dekan v Moravčah in ud kranjske kmetijske družbe od 20. maja 1847. leta. Naj počivata v miru!

* **Gospod Hansliček**, c. kr. ritmajster kobilarske stroke, imenovan je za načelnika žrebčarske postaje v Selu pod Ljubljano namesto gospoda Wilda, ki je bil premeščen v Gradec.

* **Metliška podružnica c. kr. kmetijske družbe kranjske** imela je 2. t. m. občen zbor. Ukrenili so kupiti dva slamorezna stroja in stroj za robkanje turščice. Stroji bodo rabili udom v Semiču, Draščah in Podzemlji. Podružnica ima sedaj uže lepo število strojev, ki precej koristijo udom njenim. Tudi šolskim vrtom ukrenila je podružnica dajati podpore.

* **Ribniška podružnica c. kr. kmetijske družbe kranjske** imela je 31. decembra p. l. občen zbor. Podružnica, ki izvrstno napreduje pod vodstvom gospoda častnega kanonika in dekana M. Skubica, ukrenila je priskrbeti udom svojim lepemu bika muricedolskega plemena.

* **Postojina bode tudi konkursna postaja za premovanje konj.** To premovanje, katero bode letos prvič, dovolilo je vis. c. kr. kmetijsko ministerstvo na prošnjo postojinske podružnice c. kr. kmetijske družbe.

* **Kranjsko ribiško društvo** je imelo občen zbor 29. decembra p. l. V odbor so bili voljeni naslednji gg.: Prof. Franke, deželni gozdni nadzornik Goll, dr. Kaplar, Karinger, Kovač, Lasnik, tajnik Pirc, Regoršek, gozdarski mojster Schauta, dr. Vok in baron A. Wurzbach. 7. t. m. se je konstatoval ter si izbral za predsednika dr. Voka, za podpredsednika barona Wurzbacha, za tajnika Pireca in za blagajnika Karingerja.

* **V podkovski šoli** c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani je bila dne 27. decembra v pričo c. kr. izpraševalne komisije skušnja iz podkovstva za take kovače, kateri niso hodili v podkovsko šolo.

Oglasilo se jih je 13, — v prvič je napravilo skušnjo 10 kovačev, 3 pa so jo ponavljali. Bilo je 9 Kranjcev, 4 pa štajarski Slovenci.

S povoljnim uspehom je prebilo skušnjo deset kovačev, dva moreta ponavljati skušnjo decembra 1888. leta, en kovač pa mora hoditi v šolo, ako se hoče še dalje pečati s podkovstvom.

Dne 28. decembra pa so se podvrgli skušnji iz podkovstva in ogledovanja klavne živine in mesa učenci tukajšnje podkovske šole. Vsi so bili Kranjci ter dobivali podporo od centralnega odbora c. kr. kmetijske družbe. Po uspehu se vrstijo ti učenci tako le: Markelj Martin iz Zatičine, Zajc Janez iz Dola, Betica Jakob z Blok, Dolčič Jože iz Zadobrave, Prof. Florijan iz Kranje.

Ponavljal je pa tudi skušnjo iz ogledovanja klavne živine in mesa posestnik France Babnik iz Bizovika ter skušnjo prebil s povoljnim uspehom.

* **Licencevanje privatnih žrebcev** je bilo, kakor smo uže sporočili v zadnji številki „Kmetovalčev“, te dni v Radovljici, Kranji in v Kamniku. Licencevani so bili žrebeci nastopnih gospodarjev: Lovrenea Volka iz Črnič, Fr. Rozmana iz Zg. Otoka, Janeza Fistra iz Presrenje, Janeza Janše iz Dovjega, Matije Hočevarja iz Zg. Brnikov, Aleša Brganta iz Šent-Jurja, A. Martinška iz Trzine.

* **Sirarsko zadrugo** snujejo v Selu pri Bledu. Vodila jo bodeča posestnika Janez Skoklič in J. Mandele. Prav upravljanja sirarska zadruga v Bledu današala bi tamošnjim kmetovalcem lep dobiček, ker bi mogli izdelovati fino namizno su-

rovo maslo, deserten sir, kefir i. t. d., kateri izdelki prinašajo veliko veči dobiček, nego ga donša navadni švicarski sir. Kupei bi bilo gotovo poletenjski tujci v Bledu.

* **Službo tretjega učitelja na deželni kmetijski, vinarski in sadjarski šoli v Grmu** je razpisal kranjski deželni odbor. Plače je 600 gld. in brezplačno stanovanje. Tretji učitelj bo poučeval o predmetih ljudske šole in o čebelarstvu (?).

* **Proti trtni uši.** Zagrebški „Gospodarski list“ piše: Gospod A. Štriga, potujoč učitelj za vinarstvo, priobčil je koncem prošlega leta v „Nar. Novinah“ obširno razlago, kako bi se dala preganjati, če ne popolnoma uničiti trtna uš s konopno vodo. Gospodarski list obeta priobčiti najvažnejše reči iz imenovane razlage, katere hočemo tudi mi posneti ob svojem času.

* **Pouka o gospodarstvu za preparandije.** To je naslov hrvatski knjigi, ki je ravno izšla v Zagrebu, in katero je spisal naš rojak, gospod Fran Kuralt, tajnik hrv.-slav. gospodarskega društva. Knjigo je založila deželna vlada, ter stoji 1 gold.

* **Sadna kupčija na Koroškem v l. 1887.** Po došlih nam sporočilih so prodali lani na Koroškem v druge dežele 750 železnih vagonov jabolk, vrednih 300.000 goldinarjev.

* **Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe koroške v Celovci** je imel 1. decembra l. l. sejo. Iz zapisnika posnemamo to le: Prošnjo podružnice v Trgu (Feldkirchen) za pomnožitev žebcev odbijejo. Tajnik sporoča o neuspešnem naporu, da bi zboljšali lanarstvo na Koroškem. Podružnici v Železni Kaplji dajo subvencijskega bika. Tajnik sporoča o kmetijski šoli v Celovci in o gospodinjski šoli v Marijinem dvorci; v prvo je vzprejetih 34 učencev, v drugo pa 10 učenek. Podružnica „Krška dolina“ javlja, da je sklenila udeleževati se zalaganja c. kr. vojne. Podružnica v Krappfeldu prosi, naj glavni odbor skrbi, da odpravijo mitnice in znižajo obresti hranilničnega denarja. Odbor ukrene kupiti stroj, s katerim se dela stelja iz šote. Poskuse s tem strojem bodo naredili, kadar se vrne strokovnjak, ki se je napotil za to reč v inozemstvo.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dne 8. januarja 1888.

Seji je predsedoval družbeni podpredsednik Jos. Fr. Seunig, navzoči so pa bili gg. odborniki Goll, Lenarčič, Murnik, Povše, Witschl, dr. pl. Wurzbach in tajnik Gustav Pirc.

Glavni odbor dovoli kranjskemu ribškemu društvu, da sme seje svoje imeti v družbenih prostorih.

Odbornik g. Goll poroča v imenu gozdarskega odseka o vlogi do vis. c. kr. deželne vlade, s katero prosi glavni odbor, da bi kmetovalci v prihodnje dobivali gozdne sadike zastonj.

Odbornik g. Lenarčič poroča v imenu vinarskega odseka, kaj naj ukrene glavni odbor, da se oživi kupčija z dolenskim vinom. Predlogi odsekov se vzprejmejo.

Odbornik g. Lenarčič poroča v imenu vinarskega odseka o prošnji vipavske podružnice, da se vzprejme v postavo zoper hroščeka tudi „trtjon“ (rhinhtes betuleti). Glavni odbor ukrene narediti primerno vlogo do deželnega odbora.

Odbornik g. Povše poroča o ukrepu občnega zbora, da je ustanoviti posredovališče za prodajo sadja. Glavni odbor stori primerne ukrepe ter naloži tajništvu njih izvršitev.

Na poziv deželnega odbora ukrene glavni odbor izraziti mnenje svoje o sedanjem nezadostnem kmetijskem pouku na ljubljanski pripravnici.

Poročilo vodstva podkovske šole o izpitih na tej šoli vzame glavni odbor na znanje.

Poročilo c. kr. deželnega živinskega zdravnika o premovanju govedi v Boh. Bistrici vzame glavni odbor na znanje ter ukrene poročilo prijaviti tudi deželnemu odboru.

Rokopis čebelarskega društva „Pouk, kako rabi koristno med in vosek“ izroči glavni odbor v presojo odbornikom Lenarčiču in Povšetu ter tajniku Piru.

Poročilo podružnice ribniške o svojem občnem zboru vzame glavni odbor na znanje in ravno tako tudi računski sklep podružnice postojinske za l. 1887.

Tajnik Pirc naznani, da je storil pogodbo s tvrdko Hasenstein & Vogler na Dunaji; po tej pogodbi prevzame ta tvrdka akvizicijo anons zunaj Kranjskega.

Glavni odbor določi honorar za urejevanje „Kmetovalca“ v l. 1887. ter pisarničarju primerno renumeracijo.

Za nove ude se vzprejmejo naslednji gg.:

Ivan Nemanjič, bogoslovec v Ljubljani; Jurij Jaklič, župnik v Gotenich; Matija Verderber, c. kr. poštar in posestnik v Koč. Reki; Ivan Hromec, mestni kapelan v Kočevju; Franjo Kregar, kapelan v Šent-Vidu pri Zatičini; Josip Košak, oskrbnik v Podgabri; Anton Krašovic, posestnik v Šent-Vidu pri Zatičini; Janez Bratina, posestnik v Idriji; Janez Gantar, nadučitelj v Studencu pri Krškem; Ignacij Kutnar, župnik v Bučki; Jarnej Ravnikar, učitelj na Krškem; Boštjan Može, posestnik v Dolenji vasi pri Senožečah; Anton Czurda, nadšumar in graščinski oskrbnik v Senožečah; Matija Sadnek, trgovec in posestnik v Senožečah; Filip Kavčič, posestnik na Razdrtem; Andrej Žakelj, posestnik v Ledinah; Karol Benedik, učitelj v Ledinah; Janez Kenda, posestnik v Kanomlji; Franc Rupnik, posestnik v Kanomlji; Andrej Svetličič, posestnik v Kanomlji; Tomaž Svetličič, posestnik v Kanomlji; Ignacij Uršič, posestnik v Kanomlji; Valentin Gostiša, posestnik v Kanomlji; Franc Rovtar, posestnik v Kanomlji; Franc Čadež, posestnik v Kanomlji; Franc Kolenc, posestnik v Kanomlji; Herman Mali, trgovec v Spodnji Idriji; Andrej Preželj, posestnik v Bohinji; Franjo Erhovnic, c. kr. notar v Ribnici; Franjo Blahna, veliki gozdar v Ribnici; Franjo Podboj, gostilničar in posestnik v Ribnici; Anton Pajnič, mlinar v Goriči vasi; Anton Pogorelec, kovač in posestnik v Goriči vasi; Andrej Žumer, c. kr. okrajni šolski nadzornik v Ljubljani; Anton Zajec, posestnik na Potoku pri Trebnjem; Dr. Ignacij Kotnik, posestnik v Ljubljani; Jurij Drobnič, župan v Sodražici; Ivan Brinšek, posestnik in trgovec v Trnovem; Anton Domicelj, vikar v Črnem vrhu; Franjo Korbar, posestnikov sin v Sp. Hrušici; Franjo Lipah, posestnik in trgovec v Dobrunji; Franjo Klemenčič, posestnik v Vel. Loki; Fran D. Krušnik, biskupski kapelan v Poreču; Ivan Rodč, tovarnar v Ljubljani; M. Godec, okr. zdravnik v Železnikih; Alojzij Sorč, c. kr. poštar in posestnik v Bolci; Franc Mlakar, posestnik v Hošnici na Štajarskem; Jože Novak, župnik v Povirji pri Sežani; Jurij Česnik, posestnik in trgovec v Knežaku; Martin Kozjak, posestnik v Zbiljah; Edvard Hanslick, c. kr. ritmajster na Selu; Konšek, posestnik in c. kr. poštar v Trojani; Ivan Fajdiga, posestnik, trgovec in poštar v Sodražici; Luka Kovačič, posestnikov v sin Sodražici; Gregor Pirc, posestnik in mlinar v Žimarcih.

Poziv gg. udom c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Uljudno podpisani glavni odbor prosi vse one gg. družabnike, ki še niso plačali letnine za leto 1888., naj jo blagovolijo kmalu poravnati. Letnino v znesku 2 gold. poslati je naravnost družbi v Ljubljano ali pa podružnici, v katero spada dotičnik. Ker bomo prihodnjo številko poslali le tistim, ki so plačali letnino za l. 1888., in ker hočemo v kratkem prijaviti imenik družabnikov v letu 1888., prosimo, da jo vsak ud, ki je še dolžan letnino, poravna nemudoma.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Opomnja uredništva.

Vsled ukrepa glavnega odbora c. kr. kmetijske družbe kranjske bode „Kmetovalec“ izhajal l. 1888. s priložo, imenovano „Vrtnar“. Da se pa ne povečajo preveč itako veliki stroški za izdavanje „Kmetovalca“ s priložo, ukrenil je glavni odbor tako prirediti tisek, da bode hodila vsebina prejšnjih osmih strani na šest strani, in tako pridobljeni, dve strani predobode „Vrtnar“. „Vrtnar“ bode pridejan vsaki številki „Kmetovalčevi“ izšel vselej na štirih straneh velike osmerke. Redno bode torej izhajal „Kmetovalec“ s priložo vred na eni tiskovni poli, po potrebi imel bode pa tudi po več berila, kolikor ga ima na pr. današnja številka.

„Kmetovalec“ je najcenejši gospodarski list take

oblike in s tako vsebino in sicer ne le slovenski, ampak sploh. Ker pa naša kmetijska družba toliko žrtvuje za kmetijski pouk, pravično je, da jo podpirajo razumni gospodarji ter ji pridobivajo novih udov in naročnikov. Uže v zadnji številki lanskega letnika smo pisali, kolikšen uspeh bi družba dosegla, ko bi le vsak ud in naročnik njen hotel pridobiti jej vsaj po enega novega uda ali naročnika, kar je prav lahko mogoče. Mnogo udov nam je ustreglo. Lepa jim hvala! Še enkrat ponavljamo to prošnjo, naдейo se, da ne bode nihče hotel zaostati.

Dosedanjim sotrudnikom pa izrekamo najtoplejšo zahvalo ter prošnjo za nadaljnje sodelovanje. Držimo se gasla: Gospodarski napredek je temelj obstanku narodnosti naše!

Uredništvo.

✎ INSERTATE ✎

„Kmetovalec“ po ceni, zaznamovani na prvi strani. V „Kmetovalcu“ priobčeni inserati imajo najboljši uspeh, kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zelo priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljanja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebščin.

RAZGLAS

gospodarjem, ki želijo semena ruskega lanu.

Družba kmetijska kranjska bode prihodnjo spomlad zopet v stanu, gospodarjem našim pravo seme ruskega (rigajskega) lanu iz državne podpore po nižji ceni dati, kakor je drugod na prodaj. Da pa odbor ve, koliko naj naroči semena, zato vabi gospodarje, kateri želijo tega lanu, ki v vsem prekosi naš domači in vsak drug lan naj se kmalu, zadnji čas pa

do Svečnice,

oglasje pismeno ali ustno, v pisarni kmetijske družbe, da odbor zve, koliko naj lanu naroči. (4—1)

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Semenarska postaja

C. Rambousek-a v Zborowu, pošta Forbes na Češkem

ponuja za pomladansko setev semena sledečih jarih žit in krompirja:

Jara žita: Požlahtnena menialna pšenica Zborovska menialna in velikanska rž Oregonski, švedski Hudikswall in Bestehorn ječmen Zborovski, švedski, Milton. Luher velikanski ligowski. Welcome in Triumph oves itd

Krompir: Zgodnji Zborowski. Oneida, cesarski. Extra. Early Vermont, Early Mayflower, Darling in The May Queen

Pozni: Biser, Anderssen Hertha, Aurora, Magnum bonum, Rambousek, Unikum, Matador itd

✎ **Cenike dobiti je na zahtevanje zastonj.** ✎

Ravno tukaj dobiti je jajca od Endemskih velikanskih gosij, jajce po 80 kr., od Pekinskih in Aylesburyških rac, jajce po 20 kr. (3—1)

(2—1)

„Ljubljanski zvon“.

Stoji pol leta gld. 2.30, četrt leta gld. 1.15.

✎ **Najnovejše slamoreznice.** ✎

Patentovane

varnostne slamoreznice

režejo slamo v 9 dolgotih od $\frac{1}{4}$, do 3"

Te vrste slamoreznice moreš hipoma vstaviti ter tudi nazaj verteti. Režejo lepo in natančno! Grejo lahko in narede veliko! Z vlakom na verigo ali pa brez njega! Slamoreznice so narejene, da se gonijo z roko z nogo ali z gepeljem.

Popolna varnost pred nesrečami.

C. kr. privil.

tovarna za kmet. stroje, livarna in fužine na par

Ph. Mayfahrt & Co.

na DUNAJI, II., Taborstrasse, FRANKFURT na M. in BEROLIN N. (11—1)

PODRUŽNICE: Budapest, Insterburg, Posen, Dirschau, Hamburg, Osnabrück in Bologna.

== Prenovani z več kot 200 odlikovanj ==

Ceniki na zahtevanje zastonj in franko.

Izvrstno kalivo seme

najbolj fine zelenadi in cvetic. Za deteljno seme garantujem, da je brez predenice. Raznovrstna semena gospodarska od trav in od gozdnih rastlin. (12—1)

Vsa ta semena prodaja po najnižji ceni

Ignacij Mayer,

trgovina s semenom

na Dunaji, I., Augustinerstrasse Nr. 8.

Član pregledne postaje za semena pri c. kr. kmetijski družbi na Dunaji.

Sprejemajo se tudi naročila za I. dolenjoavstrijsko drevesnico v Freihof-Freundorf pri Tulln.

== Ceniki semena in drevja na zahtevanje zastoj. ==

10.000

parov zimskih hlač za moške, ki so bile namenjene za izvoz, ostalo je nazaj, ker so povisali colnino. Jaz sem dobil nalogo te hlače posamezne ali več skupaj prodati po vsaki ceni. Jaz dam tedaj par

zimskih hlač

le za 1 gld. 95' kr.

(t. j. kolikor je delo stalo). Hlače so najboljši narejene po najnovejši dunajski šegi in da nihče ne dvomi, izrečem, da so hlače elegantne, trdne in gorke zimske hlače, katere nazaj vzamem če to ni res. — Ker te hlače hitro kupujejo naj se vsak požuri, kdor jih hoče še dobiti. Kdor naroči, naj naznani dolgost med korakom. — Pošilja se le po poštini povzetju. Naslov je: (15—1)

M. Apfel, na Dunaji, I. Wollzeile Nr. 29/72.

Vsem, kateri zidajo ali popravljajo kako poslopje, ali sploh potrebujejo železnino, naj bode priporočena zaloga železja in vseh v to stroko spadajoče stvari

Andr. Druškovič-a

(poprej *Jakoba Nekrepa*)

na Mestnem trgu št. 10,

kjer se dobivajo v velikem izboru in prav po nizki ceni okova za okna in vrata, štorje za štokodiranje, drat in cveki, vezi za zidovje, traverze in stare železniške šine za oboke, Portland in Roman cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejeni štedilni ognjišči in njih posamezni deli.

Posebno po nizki ceni dobivajo se stroji in orodja za poljedelstvo, kakor mlatilnice, same ali z vlačilnikom (Göpel), slamoreznice, čistilnice za žito (Trieur), brane in lepo in močno narejeni plugi. (7—1)

Klenert & Geiger

I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice v Gračci.

(Ta drevesnica pripoznana je kot ena največjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izborno zalogo:

Vrtnic, visokodebelnatih in pritličnih; sadnega drevja, visokodebelnatih in pritličnih ter piramide, špalirje, kordone in enoletne požlahnitve; divjakov in podlag za pritlikovce; jagodnega sadja; lepoticnega drevja in grmovja, drevja (10—1) za drevorede itd.

Razpošiljatev pravilno imenovanih cepičev vsih vrst sadja.

Cenike je dobiti zastoj in franko.

Josef Friedlaender,
tovarna kmetijskih strojev

na Dunaji,

II., Nordbahnstrasse Nr. 7.

Slamoreznice najboljše sestave.

Sejalni stroji

iz samega kovanega železa, lahki za vleči. (13—1)

Prav nizke cene, ugodni pogoji sa plačila. Ceniki na zahtevanje zastoj in franko.

Iščemo ljudi, kateri se hočejo pečati s prodajo naših strojev. Damo velik zaslužek.

A. Hutter

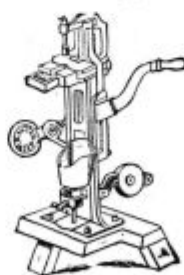
na Dunaji, I., Grillparzerstrasse Nr. 8,

zraven novega rotovža. (14—1)

Tovarna strojev in kovinskega blaga

za gostilne, vinorejce, kletarje,

za posode in orodja,

posebno za izdelovanje strojev, s katerim se umivajo, polnijo in mašijo steklenice vsake velikosti.

Izdelovanje strojev za polnjenje in mašenje steklenic za pijače ki se penijo (šampanjce). Stroji za zmikanje, mašenje in smolno prevlakovanje sodov. Aparati za žganje kuhati in vino greti (pasterizirni aparati). Aparati za vžiganje imen v steklenice zamaške, bodi si s špiritom ali plinom. Raznovrstne vinske sesalnice (pumpe) in vse kar je potrebno zraven. Tovarniška zaloga steklenic, zamaškov, kovinskih kapselnov, zavojev iz slame za steklenice, pravih ameriških kaučukovih cevi vsake debelosti za vinorejce in pivovarje itd. itd.

Kar prodam, za to jamčim. — Cenike pošiljam zastoj.